

"Είναι αδιανόητο, αλλά σε κοιτάνε σαν θριανό εάν πεις στο ταμείο πως δεν θέλεις σακούλα", σημείωσε ο συντονιστής της εκδήλωσης, καθηγητής φιλοσοφίας Παναγιώτης Θανασάς, επισημαίνοντας την πολύ κακή συνήθεια που έχουν στα σημεία λιανικής πώλησης στην Κύπρο να σου δίνουν σακούλα για κάθε πράγμα που αγοράζεις!

Οι γόπες αποτελούνται από πλαστικό. Στο περιβάλλον το πλαστικό μετεξελίσσεται σε μικροπλαστικό και μένει εκεί για πάντα ρυπαίνοντας τον βυθό και σκοτώνοντας τη θαλάσσια ζωή

Ως μικροπλαστικά στη διεθνή βιβλιογραφία αναφέρονται όσα πλαστικά έχουν διάμετρο μικρότερη από 5 μμ., αναφέρει η ακτομηχανικός Ξένια Λοιζίδου.

Ίνες πλαστικών από γόπες τσιγάρων στο στομάχι των ψαριών κι απ' εκεί στην τροφική αλυσίδα Αποτσιγάρα στο... πιάτο μας

Εκείνο που σόκαρε τρομερά τους συμμετέχοντες στο Εθνικό Φόρουμ για τα Σκουπίδια της Θάλασσας, το οποίο έγινε την περασμένη Τετάρτη στη Λευκωσία, ήταν η αναφορά στα στοιχεία για τις πεταγμένες γόπες των τσιγάρων στην παραλία και τη ζημιά που προκαλούν στη φύση και ειδικότερα στον θαλάσσιο βυθό. Καταρχάς εκείνο που προκάλεσε την έκπληξη των παρισταμένων, ακόμα κι εκείνων που προέρχονται από τον τομέα του περιβάλλοντος, ήταν η αναφορά στα στατιστικά από τα οποία αποτελούνται οι γόπες των τσιγάρων. Είναι φτιαγμένες από πλαστικό κι όπως είναι γνωστό η πρώτη ύλη του πλαστικού είναι το πετρέλαιο! Τα στατιστικά από τους καθαρισμούς των ακτών λένε πως πάνω από το 80% όλων των σκουπιδιών που μαζεύονται είναι αποτσιγάρα. Σε συγκεκριμένη κυπριακή παραλία, σε μήκος 200 μέτρων, σε δράση του Κέντρου Μελετών και Έρευνας Ακτής, συλλέχθηκαν και καταγράφηκαν πάνω από 8.500 κομμάτια σκουπιδιών, το 88% των οποίων ήταν γόπες από τσιγάρα.

Της Μιράντας Λυσάνδρου

Πλήρης άγνοια
Εάν κάναμε μια αποτίμηση για τα συμπεράσματα του Εθνικού Φόρουμ, το οποίο έγινε στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος Marlisco στο οποίο συμμετέχουν 18 χώρες και το οποίο στοχεύει κυρίως στην καταγραφή καλών πρακτικών για τη μείωση των σκουπιδιών της θάλασσας στην Ευρώπη, θα λέγαμε πως το βασικό συμπέρασμα είναι το εξής: η πλήρης άγνοια των πολιτών για το πρόβλημα των σκουπιδιών στη θάλασσα. "Έως τώρα οι πλείστοι μπορεί να πίστευαν πως τα σκουπίδια θα έμπαιναν στη θάλασσα και θα εξαφανίζονταν. Δεν είναι έτσι τα πράγματα", ανέφερε μηχανικός περιβάλλοντος ο Μιχάλης Λοιζίδης, ένας εκ των βασικών ομιλητών στο Φόρουμ, κι αυτό το αποδεικνύουν διεθνείς έρευνες όπως θα δούμε παρακάτω.

Τα στοιχεία είναι συνταρακτικά και διαψεύδουν τη μέχρι σήμερα αντίληψη περί αργής και μακροχρόνιας διάσπασης των πλαστικών. Κοινό τύπο πλαστικού (όπως η σακούλα ή το μπουκάλι νερού) όταν απορριφθούν στο περιβάλλον, με την επίδραση της υπερύψους ακτινοβολίας, του αλατιού και του κυματισμού, σε διάστημα λίγων μόνο μηνών διασπώνται σε μικρά κομμάτια και έπειτα καταλήγουν σε μικροσκοπικές ίνες. Είναι για τον ίδιο λόγο που οι λεγόμενες "βιοδιασπώμενες σακούλες" κρίνονται πλέον ως εξαιρετικά επικίνδυνες. Όπως επεσήμανε ο διευθυντής της Green

Τα στατιστικά από τους καθαρισμούς των ακτών λένε πως πάνω από το 80% όλων των σκουπιδιών που μαζεύονται είναι αποτσιγάρα.

Dot στην Κύπρο Κυριάκος Παρπούνας, ο οποίος επίσης συμμετείχε στο Φόρουμ, οι "βιοδιασπώμενες σακούλες" αποτελούν μια ωρολογιακή βόμβα για το περιβάλλον και για όλα τα ζωντανά. Βασικός λόγος για τον οποίο τα πλαστικά απειλούν τον βυθό είναι γιατί τα ψάρια πολύ εύκολα μπορούν να καταπιούν τα λεγόμενα μικροπλαστικά, δηλαδή τις μικροσκοπικές ίνες πλαστικού. Ως μικροπλαστικά στη διεθνή βιβλιογραφία αναφέρονται όσα πλαστικά έχουν διάμετρο μικρότερη από 5 μμ., αναφέρει η ακτομηχανικός Ξένια Λοιζίδου. Μάλιστα, πρόσθεσε, τα μικροπλαστικά γίνονται ακόμη πιο επικίν-

δυνα γιατί δεν ανιχνεύονται στις αναλύσεις. Μπορεί λοιπόν μια θάλασσα να διακρίνεται με μπλε σημαία, αλλά αυτό δεν σημαίνει κατ' ουδένα λόγο πως δεν είναι τίγκα στα μικροπλαστικά!

"Το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι όταν τα σκουπίδια φτάσουν στον βυθό. Πρέπει να τα σταματήσουμε πριν τα καταπιεί η θάλασσα", επεσήμανε στην ομιλία της η κ. Λοιζίδου, η οποία είναι κι ο σύνδεσμος με το πρόγραμμα Marlisco στην Κύπρο.

Τα τρώνε τα ψάρια

Το ζήτημα είναι πως ο κίνδυνος δεν μένει στον βυθό αλλά "αναδύεται" και

στον ανθρώπινο πολιτισμό. Δεν λένε άλλωστε πως το κακό που κάνεις επιστρέφει σε σένα; Έρευνα του Ινστιτούτου Έρευνας και Θαλάσσιας Ζωής που είδε το φως της δημοσιότητας το καλοκαίρι κατέδειξε πως σχεδόν σε όλα τα δείγματα θαλάσσιων ιζημάτων και στομαχικών περιχομένων ψαριών και ασπόνδυλων οργανισμών που εξετάστηκαν βρέθηκαν ποσότητες μικροσκοπικών πλαστικών ινών. Συγκεκριμένα σε ψάρια με μήκος μόλις 10-13 εκατοστά βρέθηκαν τουλάχιστον 70 ίνες!

Μία άλλη πολύ πρόσφατη έρευνα μίλουσε για τη μείωση της γονιμότη-

Σκουπίδια στην Κύπρο από τον Λίβανο

Η ρύπανση της θάλασσας είναι ένα πρόβλημα χωρίς σύνορα. Ο βυθός της Κύπρου και γενικά της Ανατολικής Μεσογείου υποφέρει από αυτό λόγω της ύπαρξης ενός σκουπιδότοπου στον Λίβανο ο οποίος βρίσκεται ακριβώς πάνω στην ακτή και φέρνει στην Κύπρο πολλά σκουπίδια μόλις φυσήσει δυτικός άνεμος. Το θέμα αυτό που έθιξε ο Ανδρέας Δημητρόπουλος, θαλάσσιος βιολόγος ο οποίος βρισκόταν στο πάνελ του Εθνικού Φόρουμ, κατέδειξε την ανάγκη για την προώθηση διακρατικών συμφωνιών για το θέμα της προστασίας του θαλάσσιου βυθού από τα σκουπίδια. Όπως ανέφερε η Ξένια Λοιζίδου, το θέμα συζητήθηκε με το υπουργείο Εξωτερικών, αλλά ακόμη δεν υπήρξε απάντηση για το πώς αυτό προωθείται.

τας των αρσενικών ψαριών λόγω των πλαστικών που "καταναλώνουν", ενώ συχνό είναι το φαινόμενο του πνιγμού θαλασσιών χελωνών από πλαστικές σακούλες. "Τα ζώα της θάλασσας νομίζουν πως οι σακούλες είναι φαγητό, τα τρώνε και πνίγονται", επεσήμανε η Ξένια.

Αξία στα σκουπίδια

Από τη συζήτηση στο Εθνικό Φόρουμ βγήκαν περίπου οκτώ με δέκα δράσεις οι οποίες θα μπορούσαν εάν εφαρμοστούν να μειώσουν κατά πολύ την απόρριψη σκουπιδιών στις παραλίες και τα ρέματα, σκουπίδια τα οποία αναγκαστικά θα καταλήξουν στον βυθό της θάλασσας κι απ' εκεί ενδεχομένως στο πιάτο μας. Ως καλύτερες λύσεις ψηφίστηκαν, πρώτον, η ευαισθητοποίηση του κοινού για τα αποτσιγάρα ώστε να πάψει ο καθένας να τα "φυτεύει" στην άμμο, και δεύτερον η εφαρμογή ενός συστήματος ανταποδοτικού οφέλους από τα σκουπίδια. Αυτό θα κάνει πολλούς να σκέφτονται πριν τα πετάξουν κι άλλους να τα μαζεύουν για να έχουν ένα εισόδημα.

Η εκπαίδευση στα σχολεία, η εμπλοκή των δήμων, η τοποθέτηση φίλτρων σε απορρομείς και υδάτινες ροές αλλά και η τοποθέτηση σταχτοδοχείων στις παραλίες ήταν κάποια άλλα μέτρα που εισηγήθηκαν.

Τα συμπεράσματα θα υποβληθούν στο αρμόδιο υπουργείο αλλά και στην Κομισιόν μαζί με όλες τις εισηγήσεις των άλλων 17 χωρών που συμμετέχουν στο Marlisco ώστε να ληφθούν υπόψη σε επόμενες μεταρρυθμίσεις.

Ανακύκλωση κενών συσκευασιών φυτοφαρμάκων

Ένα άλλο τεράστιο περιβαλλοντικό πρόβλημα είναι αυτό της απόρριψης και της διασποράς στο φυσικό περιβάλλον των κενών συσκευασιών των φυτοφαρμάκων. Φαίνεται πως το πρόβλημα αυτό που χρονολογείται βρήκε τώρα τη λύση του. Οι Κύπριοι γεωργοί, μέσα από ένα πρόγραμμα που τίθεται σε εφαρμογή με πρωτοβουλία του Κυπριακού Συνδέσμου Φυτοπροστασίας (ΚΥΣΥΦ) σε συνεργασία με την Green Dot, καλούνται να ακολουθήσουν το παράδειγμα συναδέλφων τους άλλων ευρωπαϊκών χωρών, ανακυκλώνοντας τα απόβλητα της κατηγορίας αυτής. Προϋπόθεση για την επιτυχή έκβαση της προσπάθειας αυτής είναι η εφαρμογή της ορθής διαδικασίας τριπλού ξεπλύματος των κενών συσκευασιών φυτοφαρμάκων από τους γεωργούς, κάτι το οποίο θα τις καθιστά μη τοξικά απόβλητα.